

ת"פ 18282/04/22 - מדינת ישראל-פמ"ד ע"י נגד קצי עזאזמה-בעצמו ע"י

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 18282-04-22 מדינת ישראל נ' עזאזמה(עציר)
יובל ליבדרו, שופט

המאשימה: מדינת ישראל-פמ"ד ע"י ב"כ עו"ד גיורא חזן
נגד
הנאשם: קצי עזאזמה-בעצמו ע"י ב"כ עו"ד נאשף דרויש
הכרעת דין

מבוא

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין (להלן: "סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה"), הפרעה לשוטרי בעת מילוי תפקידו וחבלה במזיד לרכב, עבירות לפי סעיפים 332(2), 275 ו-413 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"); ובנוסף, עבירות של נהיגה ללא רישיון ונהיגה ללא רישיון רכב, עבירות לפי סעיפים 10(א) ו-2 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961 (להלן: "פקודת התעבורה") ועבירה של שהייה בלתי חוקית, עבירה לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב - 1952.

כתב האישום

2. מעובדות כתב האישום עולה שבמועד הרלוונטי לכתב האישום לא היה בידי הנאשם רישיון נהיגה ורכב בתוקף וכן שלא היה בידו אישור שהייה כדין בישראל.

ביום 31.03.202, בשעה 5:45 או בסמוך לכך, נהג הנאשם ברכב מסוג פורד (להלן: "הרכב"). במועד הנ"ל נהג הנאשם ברכב ופנה צפונה מאזור התעשייה "עמק שרה" לכיוון העיר באר שבע. באותה העת ובאותו המקום, במסגרת פעילות שגרתית, נסעו גם מספר שוטרים (להלן: "השוטרים") ברכב משטרה (להלן: "הניידת") כשהם לבושים במדים משטריים.

במעמד הנ"ל, הבחינו השוטרים ברכב, בדקו אותו במסוף המשטרה וגילו שרישיון הרכב איננו בתוקף, ועל רקע זה נסעו אחרי הרכב והתקרב אליו. בכביש 25, כ-100 מטר לאחר צומת "הסינמה סיטי" (להלן: "הצומת") וכשהניידת קרובה לרכב, הורה אחד מהשוטרים לנאשם לעצור את הרכב באמצעות מערכת הכריזה בניידת ולאחר מכן פתח את חלון הניידת וצעק לנאשם לעצור.

הנאשם לא ציית להוראת השוטרי והחל לנסוע לאחור תוך שנגח באוטובוס שעמד מאחוריו ונגח בניידת קלות,

מבלי לגרום לה נזק, וביצע פניית פרסה נגד כיוון התנועה חזרה דרומה לכיוון אזור התעשייה.

השוטרים ביצעו פניית פרסה בכביש המקביל עם כיוון התנועה ודלקו דרומה אחר הרכב.

באותה עת, נהג ת' ע' (להלן: "המתלונן") ברכב מסחרי מסוג פיאט בצומת ובהגיע אור ירוק ברמזור פנה צפונה לכיוון כביש 25. הנאשם שנסע באותה עת דרומה, התנגש בצומת בחזית רכבו של המתלונן בדופן הימנית וכתוצאה מההתנגשות נעצר הרכב בצומת.

מיד לאחר מכן יצא הנאשם ממושב תא הנהג ונמלט רגלית דרומה לכיוון צומת "יס פלאנט". השוטרים הגיעו עם הניידת לצומת "יס פלאנט", שם ירדו מהניידת ורדפו אחר הנאשם רגלית עד שלאחר כ-100 מטר בסמוך לצומת "יס פלאנט" נעצר הנאשם על-ידי אחד השוטרים.

במהלך פריקת השוטרים מהניידת לצורך המרדף הרגלי אחר הנאשם, אחד השוטרים מעד, נפל ונחבל. בנוסף, כתוצאה מההתנגשות, נחבל המתלונן בכתפו ונגרם נזק לרכב בו נהג בעלות של כ-18,000 ₪.

3. בתשובתו לכתב האישום הודה הנאשם בעובדות 2-15 לכתב האישום (עמ' 8 ש' 7 לפרוט' מיום 13.11.2022). בנוסף, הנאשם הודה בביצוע עבירות של נהיגה פזיזה ורשלנית, הפרעה לשוטר, חבלה במזיד ברכב ונהיגה ללא רישיון רכב (עמ' 8 ש' 12-13).

הנאשם כפר בעובדה 1 לכתב האישום המתייחסת לעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה ושהייה בישראל שלא כדין (עמ' 7 ש' 14-24). בנוסף כפר בעובדה 16 לכתב האישום ככל שזו התייחסה לעבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה שיוחסה לנאשם, וטען כי עובדה זו היא בגדר מסקנה משפטית שגויה, שכן לטעמו נהיגתו של הנאשם מגבשת עבירה אחרת, של מעשי פזיזות ורשלנות לפי סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין (להלן: "נהיגה פוחזת") (עמ' 8 ש' 9-12).

לעניין עבירת השהייה בישראל שלא כדין טען ב"כ הנאשם כי הנאשם נמנה על פלג משבט אלעזאזמה המתגורר בפזורת שגב שלום כעשרים שנה לאחר שנתינו לו אישור לכך בעקבות סכסוך דמים, והוסיף כי הנאשם עצמו למד במוסדות החינוך של שגב שלום.

לעניין עבירת נהיגה ללא רישיון נהיגה טען ב"כ הנאשם כי הנאשם מחזיק ברישיון נהיגה של הרשות הפלסטינית, רישיון המוכר על-ידי מדינת ישראל.

ב"כ הנאשם הוסיף כי סטטוס זה של הנאשם הוא גם שעמד ביסוד ביצוע יתר העבירות שבכתב האישום (עמ' 8 ש' 2-3).

4. לאחר שהנאשם השיב לכתב האישום וטען מספר טענות ביחס לחלק מעבירות שיוחסו לו, המאשימה בחנה את טענותיו והודיעה כי היא לא תעמוד על הוכחת העבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה ושהייה בישראל שלא כדין. המאשימה הוסיפה כי היא עמדתה זו גובשה לאחר שבחנה את נסיבותיו הייחודיות של הנאשם אך הדגישה שהדבר נעשה מבלי להביע עמדה מפורשת או משתמעת ביחס לשהיית הנאשם בישראל וביחס לנהיגת הנאשם בישראל (פרוט' מימים 13.12.2022, עמ' 13 ש' 7-9; 18.12.2022, עמ' 14 ש' 6-9).

בקעת המחלוקת

5. לנוכח הודאת הנאשם במרבית עובדות כתב האישום והעבירות שיוחסו לו, ולנוכח החלטת המאשימה שלא לעמוד על הוכחת העבירות של נהיגה ללא רישיון ונהיגה ושהייה בישראל שלא כדין שיוחסו לנאשם, המחלוקת העיקרית שנותרה בין הצדדים קשורה בשאלת סוג העבירה שיש להרשיע את הנאשם ביחס לאופן נהיגתו.

הוזה אומר, האם יש להרשיע את הנאשם גם בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה כפי שעותרת המאשימה, או שמא, נכון יהיה להרשיע את הנאשם בעבירה של נהיגה פוזת כפי שעותר הנאשם.

בשולי מחלוקת זו, נותרה מחלוקת אף בשאלת החבלה שנגרמה למתלונן.

6. כאן המקום לציין, כי לאחר הודאת הנאשם התעוררה מחלוקת דיונית בין הצדדים ביחס לצורך בניהול פרשת תביעה חרף תשובת הנאשם לכתב האישום.

בהחלטתי מצאתי לדחות את טענת ב"כ הנאשם שאין מקום לאפשר למאשימה העדת עדים והגשת ראיות מטעמה. זאת, לנוכח המחלוקת הקיימת בין הצדדים בכל הקשור ליסוד הנפשי של הנאשם ביחס לעבירת הנהיגה שיש להרשיע בה את הנאשם (יסוד נפשי של רשלנות אליבא דב"כ הנאשם או יסוד נפשי של מחשבה פלילית לרבות הוכחת יסוד המטרה אליבא דב"כ המאשימה). סברתי שלנוכח המחלוקת האמורה נכון יהיה לתת בידי המאשימה את ההזדמנות להוכיח את העבירה הקשורה לנהיגת הנאשם שבה היא מבקשת להרשיע את הנאשם.

בהתאם להחלטתי, המאשימה הגישה את דו"חות הפעולה של השוטרים (ת/1 - ת/6) ושני דיסקים של מצלמות הגוף של השוטרים (ת/7 ות/8). בנוסף צרפה תמונות, מסמכים שונים, שלוש אמרות חוץ של הנאשם במשטרה (ת/22 - ת/24) ומסמכים נוספים.

לנוכח החלטתי הנ"ל, בדבר מתן אפשרות למאשימה להעיד עדים ולהגיש ראיות חרף תשובת הנאשם לכתב האישום, הודיע ב"כ הנאשם כי הוא מסכים להגשת כלל המסמכים הנ"ל ואף הבהיר כי אין לו כל שאלות לעדים (עמ' 9 ש' 16-18).

7. במסגרת פרשת ההגנה העיד ב"כ הנאשם את הנאשם ואת אביו.

8. בשים לב לכך שחלק ניכר מהראיות שהגישה המאשימה בהסכמת ב"כ הנאשם התייחסו גם לעבירות שבשלב מאוחר יותר הודיעה המאשימה שהיא לא תעמוד על הוכחתן; ובשים לב לכך שהמחלוקת העובדתית בין הצדדים היא מצומצמת מאוד ובעיקרה היא משפטית, מצאתי במסגרת ההכרעה להתייחס באופן מפורט אך לחלק מן הראיות שהוגשו, ואף זאת כחלק מהדיון המשפטי שייערך.

טיעוני הצדדים

9. בדיון שהתקיים ביום 18.12.2022, הצדדים סיכמו טיעוניהם על-פה.

המאשימה טענה שיש מקום להרשיע את הנאשם בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה מעבר לעבירות בהן הודה בתשובתו לכתב האישום. המאשימה טענה כי הנאשם נהג באופן מסוכן מאוד, סיכון שגם התממש עת נהג בניגוד לכיוון התנועה במהירות גבוהה ונעצר רק לאחר שהתנגש ברכבו של המתלונן ופגע בו. המאשימה הפנתה בעניין זה לאמרת המתלונן שהוגשה (ת/25) בה הוא מתאר כיצד הוא נחבל; לאמרות הנאשם ולעדויותו. במישור המשפטי, המאשימה הפנתה לע"פ 217/04 **אלקורעאן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 29.06.2005) (להלן: "הלכת אלקורעאן") (ולפסיקה נוספת) וטענה שכדי להרשיע את הנאשם בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, די בכך שהוכח שזה צפה ברמת הסתברות גבוהה שתיגרם סכנה לחיי אדם כתוצאה מנהיגתו וכי אין צורך להוכיח שהנאשם רצה בהתממשות התוצאה, כפי שהדבר מתקיים בעניינו של הנאשם. המאשימה טענה כי הנאשם היה מודע לאיסורים שחלו עליו ביחס לנהיגה וכן שהוא בחר באופן מודע לברוח מהשוטרים בשל כך, לנסוע במהירות גבוהה ובאופן מסוכן.

המאשימה ביקשה לדחות את טענת ב"כ הנאשם לפיה קיימת זיקה בין הסטטוס של הנאשם לבין טיב המחשבה הפלילית שלו בעת הנהיגה, טענה שכלל לא נטענה על-ידי הנאשם עצמו במהלך חקירתו, שם כפר בביצוע העבירה וטען כי אחר נהג ברכב.

10. **ב"כ הנאשם** טען כי אין מקום להרשיע את הנאשם בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה כי אם בעבירה של נהיגה פוזת. ב"כ הנאשם טען כי עובדות מקרה זה לא מגבשות את אותו סיכון הנדרש בעבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה. כן טען, שלנאשם לא הייתה כוונה לסכן חיי אדם וכי יש קושי באימוץ הלכת הצפיות בעבירה דנן. ב"כ הנאשם מסר כי הוא אמנם מכיר את "**ההלכה של כב' הנשיא ברק ושל אחרים**" (הלכת אלקורעאן, י' ל'), **אך אני, בכל הצניעות, סבור שיש עם זה בעייתיות**". ב"כ הנאשם סבור שהשימוש בהלכת הצפיות בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה נעשה בתקופה שעבירה זו הייתה מכת אזור (בשנים 2004-2005), והוסיף כי אם המחוקק היה רוצה לתת מענה לתופעה זו, הוא היה עושה כן, ומכאן שאין מקום להסתפק בקונסטרוקציה משפטית ישנה, ולמצער אין מקום לעשות בה שימוש "אוטומטי" מבלי לבחון כל מקרה לגופו.

טיעון נוסף שהעלה ב"כ הנאשם מתייחס ליישום לא אחיד ומפלה של הנחיית פרקליט המדינה הקשורה בהגשת כתב אישום בעבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, היינו לכך שכנגד נאשמים שביצעו עבירות בנסיבות חמורות יותר הוגש כתב אישום בגין ביצוע עבירה של נהיגה פוזת ולא בגין ביצוע עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה. לצורך ביסוס טענתו זו, הפנה ב"כ הנאשם במסגרת טיעונו לעובדותיו של כתב אישום בתיק אחר. ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי ישנם תיקים רבים דומים וחמורים מאלה של הנאשם בהם העבירה שיוחסה לנאשמים היא של נהיגה פוזת ולא של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה.

דיון והכרעה

11. בפתח הדיון, יש לחזור ולפרט את שעשה הנאשם על-פי הודאתו.

הנאשם נהג ברכב שלא היה לו רישיון. כשניידת המשטרה התקרבה אל רכב הנאשם הורה שוטר לנאשם לעצור באמצעות מערכת הכריזה ואף צעק לנאשם לעצור. הנאשם לא ציית להוראת השוטר, **החל לנסוע לאחור תוך שנגח באוטובוס שעמד מאחוריו, נח בניידת קלות, ביצע פניית פרסה נגד כיוון התנועה ונהג נגד כיוון התנועה.**

הנאשם המשיך בנהיגתו עד אשר **התנגש ברכב המתלונן** וכתוצאה מעוצמת ההתנגדות נעצר רכבו.

בהמשך הנאשם נמלט רגלית מהרכב עד אשר נתפס על ידי השוטרים.

כתוצאה מההתנגשות, המתלונן נחבל ונגרם נזק לרכב בעלות של 18,000 ₪.

12. עתה נבחן האם התנהלות זו של הנאשם מגבשת את יסודות עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה. עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה מוגדרת כך:

"העושה אחת מאלה, בכוונה לפגוע בנוסע בנתיב תחבורה או כלי תחבורה או לסכן את בטיחותו, דינו - מאסר עשרים שנים:

(1) מניח דבר על נתיב התחבורה או כלי התחבורה;

(2) מטפל בנתיב תחבורה או כלי תחבורה או בכל דבר שעליהם או בקרבתם בדרך שיש בה כדי לפגוע בשימוש החפשי והבטוח של נתיב התחבורה או כלי התחבורה או בבטיחותו של נוסע כאמור או כדי לסכן את השימוש או הבטיחות האמורים..."

13. **היסוד העובדתי** של עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה הוא רחב וכולל מספר אפשרויות, כאמור בתיבה "העושה אחת מאלה..."

החלופה הרלוונטית לענייננו היא החלופה השנייה, ואף היא כוללת מספר אפשרויות.

רכיב ההתנהגות בא לידי ביטוי במילה **"מטפל"**, ורכיב זה אף הוא רחב וכולל אפשרויות רבות ומגוונות.

רכיב הנסיבה בא לידי ביטוי בטיפול ב"נתיב תחבורה" או ב"כלי תחבורה" או ב"כל דבר שעליהם" או **"בקרבתם"**.

נסיבה נוספת קשורה לאופן הטיפול ואף היא רחבה ומגוונת. היינו, **"בדרך"** **"שיש בה כדי לפגוע בשימוש החופשי והבטוח של נתיב התחבורה"**, או **"כלי התחבורה"**, או **"בבטיחותו של נוסע"** כאמור, או **"כדי לסכן את השימוש או הבטיחות האמורים"**.

מן האמור עולה, כי עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה היא עבירה התנהגותית שלא דורשת שתתממש תוצאה מסוימת, כי אם די ביצירת סיכון כדי שתשתכלל העבירה.

על אודות תחולתו הרחבה של היסוד העובדתי בעבירה דנן, ראו למשל ע"פ 9406/08 פאיז נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 03.12.2009), פסקה ז': "...ואציין בקצרה כי לשון הסעיף רחבה מאוד, באופן שהיא כוללת "טיפול" אם בנתיב התחבורה (הכביש) ואם בכלי התחבורה (הרכב), במה שעליהם או בקרבתם, "בדרך שיש בה כדי לפגוע בשימוש החפשי והבטוח" של הדרך או הרכב או בבטיחות נוסע, או לסכן את אלה. ברי מלשון הסעיף כי הוא נועד ללכוד ברשתו את כל האפשרויות הרלבנטיות".

14. בענייננו, היסוד העובדתי של העבירה מתקיים.

כזכור, הנאשם החל לברוח מהמשטרה כשנסע לאחור ונגח אוטובוס שעמד מאחוריו ואף נגח בניידת (קלות). בהמשך, ביצע פניית פרסה ונהג נגד כיוון התנועה תוך שהשוטרים דולקים אחריו בכביש המקביל. בהמשך הנאשם הגיע לצומת והתנגש בחזית רכבו של המתלון שפנה שמאלה בנתיבו עד שרכבו נעצר כתוצאה מההתנגשות.

המתלון מסר בחקירתו (ת/25) כי: "הייתי בנתיב לנסוע ישר ופתאום מולי, בניגוד לכיוון תנועה שלו, בא רכב שנמלט מניידות ואופנועי משטרה, אני לא הספקתי לבלום ורכב זה פגע ברכב שלי, בחזית של רכב שלי, בחזית בצד ימין...רכבים שלנו נעצרו אחרי התנגשות...יש לי כאבים בכתף צד שמאל".

בחקירתו השנייה (ת/26) חזר וציין כי: **"איך שאני פונה שמאלה ועברתי שמאלה ועוד לא התיישרתי הגיע רכב מסוג פורד מולי ונכנס בי ברכב שלי...בצד ימין שלי".**

הנאשם אפוא טיפל בכלי תחבורה - רכבו - בדרך שיש בה כדי לפגוע בשימוש החופשי והבטוח של נתיב תחבורה וגם בבטיחותו של נוסע וגם כדי לסכן את השימוש והבטיחות האמורים.

15. **באשר ליסוד הנפשי**, הואיל ומדובר בעבירה התנהגותית, הרי שיש להוכיח את **היסוד ההכרחי** ואין צורך בהוכחת יסוד חפצי כלשהו. קרי, יש להוכיח את מודעות הנאשם למעשיו ולנסיבות ביצוע העבירה.

הנאשם העיד בעניין זה כי הוא הסתובב, ברח מהשוטרים ונסע נגד כיוון התנועה מכיוון שפחד שהוא ייתפס וייעצר בגלל שאין לו תעודות (עמ' 26 ש' 28 - עמ' 27 ש' 10). בהמשך אף הודה, לאחר שתחילה התכחש לכך, כי הוא היה מודע לכך שבנהיגתו הוא מסכן את מי שנסע שם (עמ' 27 ש' 19-27).

למותר לציין, כי בענייננו לא נטען שהנאשם לא היה מודע למעשיו ולנסיבות ביצוע העבירה (בחקירותיו נע הנאשם בין גרסאות שונות לרבות כך שהוא כלל לא היה הנהג של הרכב בזמן המרדף. ראו למשל חקירתו מיום 04.04.2022 [ת/23], עמ' 3 ש' 70-71, עמ' 5 ש' 100-101; חקירתו מיום 06.04.2022 [ת/24] עמ' 1 ש' 4-5). אף אם היה נטען שהנאשם לא היה מודע למעשיו ולנסיבות ביצוע העבירה, היה מקום לדחות טענה זו. זאת, לנוכח התנהלותו הברורה של הנאשם שנמשכה לאורך כל המרדף, לנוכח העובדה שהמשטרה כרזה לו לעצור ואף אחד השוטרים צעק לו לעצור (וכבר בחקירתו הנאשם ציין שחשש להיתפס על-ידי השוטרים) ולנוכח חזקת המודעות לפיה חזקה שאדם מודע לטיב מעשיו ולקיום הנסיבות כל עוד לא הוכח אחרת ובענייננו, לא

נסתרה החזקה.

לא זו אף זו, הנאשם כזכור הודה בתשובתו לכתב האישום בביצוע עבירות של הפרעה לשוטרי וחבלה במזיד, והודאה בביצוע עבירות אלו משליכה לטעמי גם על שאלת מודעתו לטיב התנהגותו ולקיום הנסיבות במהלך כל המרדף.

לצד היסוד ההכרתי, בהלכת אלקורעאן, פסקה 6 נקבע כי העבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה היא עבירת התנהגות של כוונה מיוחדת, מטרה, ומכאן שהיא דורשת לשם התגבשותה "**...יסוד נפשי מיוחד של מטרה שצריכה להתקיים אצל העושה**".

בהמשך, בחן בית המשפט העליון את אפשרות החלת הלכת הצפיות בעבירה של סיכון חיי אדם ונקבע בהקשר זה, בפסקאות 10-11 כי: "**האם כלל הצפיות חלה על עבירה של סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה? ... דעתי היא שיש להשיב לשאלה זו בחיוב... לדידי, השמירה על שלמות גופו, חייו ובטיחותו של האדם היא ערך המצדיק הגנה מפני פגיעה לא רק כאשר לעושה המעשה המטרה להשיג את היעד האסור, אלא גם מקום שהוא צפה כאפשרות קרובה לוודאי את התממשות המטרה האסורה ואפילו לא רצה בה... אין כל הצדקה להגן על נהגים הנוהגים באופן מסוכן הפועלים ברמה של צפיות בדרגה קרובה לוודאי כי חייהם של חפים משפע יסוכנו בכביש... על כן, יש לומר כי כלל הצפיות חל בעבירה לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין...**".

בענייננו הוכחה גם הכוונה המיוחדת, המטרה, של הנאשם וזאת, תוך יישום הלכת הצפיות. הווה אומר, הנאשם צפה כאפשרות קרובה לוודאי כי חייהם של הנהגים שהיו באזור שבו נמלט מן המשטרה יסוכנו. זאת, וודאי ביחס למתלונן שברכבו התנגש.

בעניין זה ראו דו"ח הפעולה של השוטרי שולמריק (ת/3): "**...סימן לו לעצור הנהג החל בבריחה וניסה להסתובב בנתיב התנועה אני פרקתי מהרכב פתחתי את הדלת של רכבו ואמרתי לו לעצור הוא לא הקשיב ונסע אחורה ופגע באוטובוס שהיה מאחוריו ולאחר מכן נסע קדימה ופגע ברכב הפורד המשטרתי שלנו. בשלב זה חזרתי לרכב ופתחנו אחריו במרדף רכוב בצומת שליד הסינמה סיטי החשוד הנ"ל פגע ברכב חזיתית ופרק מהרכב והחל בבריחה רגלית, חשוב לציין שבמהלך המרדף הרכוב החשוד הנ"ל נסע כנגד כיוון התנועה וסיכן את עצמו ואת עוברי הדרך**" (דגש לא במקור, י' ל').

כן ראו דו"ח הפעולה של השוטרי צורן (ת/6) אשר ציין כי: "**הנהג קצי לא הקשיב להוראות דרך הכריזה, וכי הוא נהג נגד כיוון התנועה וסיכן את משתמשי הדרך, תוך כדי הנסיעה הוא גם פגע ברכבים, וכתוצאה מכך גם רכבו נעצר**".

ודוק, יסוד הכוונה, אשר יכול כאמור להתגבש גם בצפיות קרובה לוודאי, איננו מתייחס רק לפגיעה בנוסע, אלא יכול להתגבש גם כאשר ישנה צפיות קרובה לוודאי לפגיעה בכלי תחבורה או לסיכון בטיחותו. אלו גם אלו מתקיימים בענייננו.

כאן גם המקום לדחות את הטענה שהועלתה בדבר הזיקה בין הסטטוס של הנאשם בישראל וחוסר יכולתו (על-פי הנתען) לאחוז ברישיונות שהייה ונהיגה כדין ולבין אופן נהיגתו. הנאשם הודה בעדותו שהוא ביקש לברוח מהשוטרים בשל החשש שייעצר. אין מדובר במעשה רשלני כי אם במעשה מודע ורצוני של הנאשם. אף אם החשש של הנאשם אכן היה קשור לסטטוס שלו ולקשייו כנגזר מסטטוס זה כנתען, אין בכך כדי להצדיק הימלטות מן המשטרה, נהיגה בניגוד לכיוון התנועה, סיכון רכבים ומשתמשים בדרך והתנגשויות ברכבים אחרים, ואין בכך כדי לפטור את הנאשם מאחריותו לאלה. כידוע, שאלת המניע לביצוע עבירה ככלל איננה רלוונטית לשאלת האחריות לביצוע העבירה (במנותק מטענות של סייגים לאחריות וכיוצ"ב טענות שלא נטענו בענייננו, ובצדק), ויכול שתהיה לה, במידה כזו או אחרת, אם בכלל, השלכה לעניין העונש.

16. ב"כ הנאשם טען כי אין מקום לייחס לנאשם עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה לנוכח אופי הסיכון שזה יצר במהלך נהיגתו. בפסקה 12 להלכת אלקורעאן התייחס בית המשפט העליון לטענה כי יישומה של עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה יוחד אך למקרים בהם אדם מנסה לבצע חבלה של ממש כדי לפגוע באנשים למשל על ידי ידיו אבנים או הנחת מטענים ולא במקרים של פעולת נהיגה מסוכנת. בית המשפט דחה הטענה וקבע: **"טענה זו אין בידי לקבל. אכן, במקרים רבים בהם הואשמו אנשים בעבירה לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין היה זה בנסיבות של ידיו אבנים ובקבוקי תבערה... אולם כנגד מקרים אלה ואחרים, קיימים מקרים רבים בהם הוגשו כתבי אישום בעבירה זו בשל נהיגה פרועה וניהול "מרדפים" בכבישים... ולא בכדי כך. גם אלה וגם אלה מהווים מפגעים חמורים ומסוכנים אותם יש לשרש. אין הבדל מהותי בין אדם הזורק אבנים על מכוניות הנוסעות בכביש, לבין אדם הנוסע בפראות תוך שהוא מסכן באופן מיידי וממשי את יתר המשתמשים בדרך. אלה ואלה מסכנים את חיי האנשים בנתיב התחבורה..."**

17. כזכור טענתו המרכזית של הנאשם היא שנכון להרשיע את הנאשם בביצוע עבירה של נהיגה פוחזת ולא בביצוע עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה. בפסקה 13 להלכת אלקורעאן התייחס בית המשפט העליון להבחנה בין שתי העבירות: **"עבירות העוסקות בנהיגה בדרך נמהרת או רשלנית (כדוגמת סעיף 338 לחוק העונשין) מטפלות בנהג הסביר, הממוצע, שבשל נסיבות שונות מבצע עבירה בזמן נהיגה. עבירה לפי סעיף 332(2) לעומת זאת, מטפלת בנהג שאינו "תמים". היא מתמקדת בנהג שידע על הפסול בהתנהגותו, ולמרות כן לקח סיכון ביודעין לפגיעה באנשים חפים מפשע, אשר צפויים להינזק כתוצאה מנהיגתו הפרועה..."**

בענייננו, עובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם מלמדות מעצמן על כך שהנאשם לא היה בגדר נהג סביר, ממוצע ו"תמים". הנאשם, גם על-פי עדותו ברח מהמשטרה באופן מודע, במשך זמן, ולמעשה לקח הוא סיכון באופן מודע שאנשים חפים מפשע יפגעו כתוצאה מנהיגתו הפרועה.

אף מצפייה בדיסק המכיל סרטון שמתעד את האירוע - ת/17 ניתן ללמוד בבירור על הסיכון המודע שלקח הנאשם שאנשים חפים מפשע יפגעו כתוצאה מנהיגתו הפרועה. בסרטון זה רואים את הנאשם נוהג ברכב למרחק לא קצר, בניגוד לכיוון התנועה, עד אשר הוא מתנגש ברכבו של המתלונן אשר פנה שמאלה אל

הנתיב בוא הוא אמור לנהוג. אך במזל המתלונן לא נפגע ונחבל באופן קשה יותר.

18. כזכור, הנאשם הודה תחילה שגרם למתלונן חבלה, אך בהמשך חזר בו מהודאתו בעניין זה.

המתלונן מסר בחקירתו (ת/25) כי: **"... ורכב זה פגע ברכב שלי, בחזית של רכב שלי, בחזית בצד ימין...רכבים שלנו נעצרו אחרי התנגשות...יש לי כאבים בכתף צד שמאל"**.

סעיף 34כד לחוק העונשין, הוא סעיף ההגדרות, מגדיר "חבלה" בזו הלשון: **"מכאוב, מחלה או ליקוי גופניים, בין קבועים ובין עוברים"**. אמרת המתלונן שהוגשה כוללת כאמור את דבריו לפיה זה סבל מכאבים בכתף כתוצאה מהתנגשות הרכב ברכבו, ולכן בהתאם להגדרת מונח זה, ניתן לומר שהנאשם, אשר התנגש ברכבו של המתלונן ואשר גרם לכאבים אלה, אכן גרם לו לחבלה.

19. ב"כ הנאשם טען כי השימוש בהלכת הצפיות בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה נעשה בתקופה שעבירה זו הייתה "מכת אזור" והוסיף כי אין עוד מקום להמשיך השימוש בעבירה זו בנסיבות דומות. מטענה זו ניתן להסיק כי ב"כ הנאשם סבור שנהיגה פרועה שכזו על-ידי אזרחים הנמלטים מהמשטרה היא בגדר אירוע חריג כיום, ומכאן שאין מקום לשימוש בקונסטרוקציות משפטיות כפי שנעשה בעבר, ולא היא. למרבה הצער, גם כיום אירועים של נהגים המסכנים את הציבור בנהיגה פרועה תוך הימלטות מן המשטרה, הם בגדר של חזון נפרץ (וראו למשל הכרעת הדין בת"פ 60058-01-22 **מדינת ישראל נ' אלקיעאן** שניתנה על-ידי אך לפני כחודש בנסיבות דומות), ומכאן שיש מקום לעשות שימוש בכל הכלים המשפטיים שניתן לעשות בהם שימוש כדי לנסות ולמגר את התופעה, ולמצער לצמצמה.

20. באשר לטענה הקשורה להעדר יישום של מדיניות אחידה של המאשימה ביחס להגשת כתבי אישום בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה או בעבירה של נהיגה פוחזת, הרי שזו נטענה בעלמא מבלי להניח תשתית עובדתית מספקת. לא די בהצגת עובדות של כתב אישום בתיק אחר כפי שעשה ב"כ הנאשם כדי לבסס טענה זו. בית המשפט לא מודע לראיות הגולמיות שהיו קיימות באותו תיק, לקשיים הראייתיים שהיו, אם היו מלכתחילה ליחידה החוקרת ולמאשימה, וליתר השיקולים הרלוונטיים שנדרשו לצורך גיבוש כתב האישום באותו מקרה, ובאופן דומה בית המשפט לא מודע להכרעה השיפוטית באותו מקרה. עיון בהנחיית פרקליט המדינה מספר 2.17 **"מדיניות התביעה בהעמדה לדין של נהגים שבנהיגתם מסכנים חיי אדם בנתיב תחבורה"** מלמד ראשית כי ישנה מדיניות אחידה של המאשימה ביחס לעבירות אלו, ושנית, שהמאשימה במקרה דנן פעלה בהתאם לאותה מדיניות ולאותה הנחייה. כך למשל צוין בסעיף 14 להנחיה כי עבירה של סיכון חיי אדם בתיק תחבורה תיוחס לחשוד כאשר מידת הסיכון שיצר כתוצאה מנהיגה פרועה במיוחד הייתה גבוהה, כאשר הייתה למשל פגיעה בכלי רכב אחרים תוך כדי הנהיגה. בענייננו כאמור, הנאשם התנגש באוטובוס, בניידת וברכבו של המתלונן שהיה תוך כדי נהיגה. לעניין דחיית טענה דומה, ביחס לעבירות אלו ממש, ראו למשל ע"פ 4626/20 **גולדשטיין נ' מדינת ישראל**, פסקה 29.

סוף דבר

21. לנוכח עמדת המאשימה לפיה אין היא עומדת עוד על הרשעת הנאשם בביצוע עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה ושהייה בישראל שלא כדין אני מזכה את הנאשם מעבירות אלו.

למען הסר ספק, הריני מבהיר כי אין בזיכוי זה כדי להביע כל עמדה ביחס לשאלת זכאותו של הנאשם לשהות בישראל או לנהוג בישראל והזיכוי מעבירות אלו במובן זה הוא זיכוי "טכני", לנוכח הודעת המאשימה שהיא לא מבקשת להרשיע אותו בעבירות אלו.

22. הנאשם הודה בביצוע עבירות של הפרעה לשוטר, חבלה במזיד ונהיגה ללא רישיון רכב ומכאן שיש להרשיעו בעבירות אלו. הנאשם כפר בביצוע עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה וטען כי התנהגותו גיבשה עבירה של נהיגה פוחזת. בחינת התנהגותו של הנאשם על רקע המטריה המשפטית לימדה כי יש לבכר את עמדת המאשימה. יסודות עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה התגבשו בעניינו של הנאשם ועבירה זו הוכחה מעבר לכל ספק סביר.

לאור כל האמור לעיל, אני מרשיע את הנאשם בביצוע עבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר וחבלה במזיד, עבירות לפי סעיפים 275 ו-413א לחוק העונשין, וכן בעבירה של נהיגה ללא רישיון רכב, עבירה לפי סעיף 2 לפקודת התעבורה.

ניתנה היום, כ"ד טבת תשפ"ג, 17 ינואר 2023, במעמד
הצדדים.